

Johannes Passion

J.S. Bach

BWV 245

tekst en Nederlandse vertaling

johannespassion.nadro.nl

©2011 Mark Nauta

EERSTE DEEL

VERRAT UND GEFANGENNAHME JOHANNES 18, 1-14

1. **Koor**

Herr, unser Herrscher, dessen Ruhm in allen Landen herrlich ist !
Zeig' uns durch deine Passion, daß du, der wahre Gottes Sohn, zu aller Zeit, auch in der größten Niedrigkeit, verherrlicht worden bist !

Heer, onze heerser, wiens lof in alle landen heerlijk is.

Toon ons door uw lijden, dat jij, Gods echte zoon, te allen tijde, ondanks de grootst mogelijke bescheidenheit, verheerlijkt bent.

2. **Recitatief**

Evangelist: ¹Jesus ging mit seine Jüngern über den Bach Kidron, da war ein Garten, darein ging Jesus und seinen Jünger.

Jesus en zijn discipelen staken de beek Kedron over, waar een hof was, waar Jezus en zijn discipelen in gingen.

²Judas aber, der ihn verriet, wußte den Ort auch, denn Jesus versammelte sich oft daselbst mit seine Jüngern.

Judas, echter, die hem verried, kende die plek, want Jezus had daar vaker verzameld met zijn discipelen.

³Da nun Judas zu sich hatte genommen die Schar und der Hohenpriester und Pharisäer Diener, kommt er dahin mit Fackeln, Lampen und mit Waffen.

Toen Judas de soldaten, en de dienaren van de hogepriesters en Farizeeën had verzameld, ging hij erheen met fakkels, lantaarns en wapens.

⁴Als nun Jesus wußte alles, was ihm begegnen sollte, ging er hinaus und sprach zu ihnen:

Omdat Jezus al wist wat hem zou overkomen, ging hij naar buiten en vroeg aan hen:

Jesus: Wen suchet ihr ?

Wie zoeken jullie ?

Evangelist: ⁵Sie antworteten ihm:

Zij zeiden:

3. **Koor**

Jesum von Nazareth !

Jezus van Nazareth !

4. **Recitatief**

Evangelist: Jesus spricht zu ihnen:

Jezus zei tegen hen:

Jesus: Ich bin's.

Dat ben ik.

Evangelist: Judas aber, der ihn verriet, stund auch bei ihnen.

Judas, die hem verried, stond ook bij hen.

⁶Als nun Jesus zu ihnen sprach: "Ich bin's" wichen sie zurücke und fielen zu Boden.

Toen Jezus tegen hen zei "Dat ben ik" weken zij terug en vielen op de grond.

⁷Da fragete er sie abermals:

Toen vroeg hij nogmaals aan hen:

Jesus: Wen suchet ihr ?

Wie zoeken jullie ?

Evangelist: Sie aber sprachen:

Zij herhaalden:

5. **Koor**
 Jesum von Nazareth ! Jezus van Nazareth !
6. **Recitatief**
Evangelist: Jesus antwortete: Jezus reageerde:
Jezus: ⁸Ich hab's euch gesagt, daß Ich heb jullie gezegd, dat ik dat ben; wan-
 ich's sei; suchet ihr denn mich, so neer jullie mij zoeken, laat de anderen
 lasset diese gehen ! dan gaan.
7. **Koor**
 O große Lieb', o Lieb' ohn' alle O grote liefde, eindeloze liefde, die jou
 Maße, die dich gebracht auf deze marteling bracht !
 diese Marterstraße !
 Ich lebte mit der Welt in Lust Ik leefde in een wereld met lust
 und Freuden, en vreugde,
 und du mußt leiden ! en jij moet lijden !
8. **Recitatief**
Evangelist: Jesus antwortete: Jezus reageerde:
Evangelist: ⁹Auf daß das Wort Opdat het woord vervuld werd: niemand
 erfüllet würde, welches er sagte: die u mij gegeven hebt, heb ik verloren.
 Ich habe der keine verloren, die du
 mir gegeben hast.
¹⁰Da hatte Simon Petrus ein Petrus had een zwaard en trok deze
 Schwert, und zog es aus, und tevoorschijn, en zwaaide deze naar een
 schlug nach des Hohenpriesters slaaf van de hogepriester, en hieuw zijn
 Knecht und hieb ihn sein recht' Ohr rechter oor af; en de knecht
 ab; und der Knecht hieß Malchus. heette Malchus.
¹¹Da sprach Jesus zu Petro: Daarop zei Jezus tegen Petrus:
Jezus: Stecke dein Schwert in die Steek je zwaard terug in de schede !
 Scheide ! Moet ik dan niet van de kelk drinken, die
 Soll ich den Kelch nicht trinken, den mijn vader mij gegeven heeft ?
 mein Vater gegeben hat ?
9. **Koor**
 Dein Will gescheh', Herr Gott, Wat u wil zal gebeuren, God, zowel op
 zugleich auf Erden wie aarde als in het hemelrijk
 im Himmelreich.
 Gib uns Geduld in Leidenszeit, Geef ons geduld in tijden van lijden,
 gehorsam sein in Lieb und Leid, gehoorzaamheid in lief en leed, verweer en
 wehr' und steur' allem Fleisch und strijd alle vlees en bloed, alles wat in strijd
 Blut, das wider deinen Willen tut ! is met uw wil !
10. **Recitatief**
Evangelist: ¹²Die Schar aber und De soldaten, de overste, en de dienaars
 der Oberhauptmann und die Diener van de Joden, namen Jezus en boeiden
 der Juden nahmen Jesum und hem, en brachten hem eerst naar Annas,
 banden ihn und ¹³föhreten ihn aufs Kajafas' schoonvader, die destijds hoge-
 erste zu Hannas, der war Caiphas priester was.
 Schwäher, welcher des Jahres

Hoherpriester war.

¹⁴Es war aber Caiphas, der den Juden riet, es wäre gut, daß ein Mensch würde umbracht für das Volk.

En het was Kajafas, die de Joden had aangeraden: het zou goed zijn dat er één iemand sterft ten behoeve van het volk.

11. Aria (Alt)

Von den Stricken meiner Sünden mich zu entbinden, wird mein Heil gebunden.

Mich von allen Lasterbeulen völlig zu heilen, läßt er sich verwunden.

Om los te komen van mijn zonden, wordt mijn verlosser geboeid.

Om mij van alle zondenbulten volledig te laten genezen, laat hij zich verwonden.

VERLEUCHNUNG DURCH PETRUS
JOHANNES 18, 15-27

12. Recitatief

Evangelist: ¹⁵Simon Petrus aber folgte Jesu nach und ein and'rer Jünger.

Doch Petrus folgte Jezus, samen met een andere leerling.

13. Aria (Sopraan)

Ich folge dir gleichfalls mit freudigen Schritten und lasse dich nicht, mein Leben, mein Licht. Befördre den Lauf, und höre nicht auf, selbst an mir zu ziehen, zu schieben, zu bitten !

Met genoegenvolg ik je in jouw voetspoor en verlaat je niet mijn leven, mijn licht. Baan een weg en houd niet op mij te trekken, te duwen en te overreden.

14. Recitatief

Evangelist: Derselbige Jünger war dem Hohenpriester bekannt und ging mit Jesu hinein in des Hohenpriesters Palast. ¹⁶Petrus aber stund draußen vor der Tür. Da ging der andere Jünger, der dem Hohenpriester bekannt war, hinaus und redete mit der Türhüterin und führete Petrum hinein.

Deze andere leerling was bekend bij de hogepriester en ging samen met Jezus het paleis binnen. Petrus bleef echter buiten voor de poort. De andere leerling, die bekend was bij de hogepriester, ging weer naar buiten en sprak met de poortwachteres, en liet Petrus binnen.

¹⁷Da sprach die Magd, die Türhüterin, zu Petro:

Toen vroeg de maagd, de poortwachteres, aan Petrus:

Magd: Bist du nicht dieses Menschen Jünger einer ?

Ben jij niet een van Jezus' leerlingen ?

Evangelist: Er sprach:

Hij zei:

Petrus: Ich bin's nicht.

Dat ben ik niet

Evangelist: ¹⁸Es stunden aber die Knechte und Diener und hatten ein Kohlfu'r gemacht (denn es war

De knechten en dienaren stonden rondom een vuurtje (want het was koud) en warmden zich. De hogepriester ondervroeg

kalt) und wärmten sich. ¹⁹Aber der Hohepriester fragte Jesum um seine Jünger und um seine Lehre. ²⁰Jesus antwortete ihm:

Jezus: Ich habe frei, öffentlich geredet vor der Welt. Ich habe allezeit gelehret in der Schule und in dem Tempel, da alle Juden zusammenkommen, und habe nichts im Verborgnen geredt. ²¹Was fragest du mich darum? Frage die darum, die gehört haben, was ich zu ihnen geredet habe! Siehe, dieselbigen wissen, was ich gesaget habe!

Evangelist: ²²Als er aber solches redete, gab der Diener einer, die dabei stunden, Jesu einen Backenstreich und sprach:

Diener: Solltest du dem Hohenpriester also antworten?

Evangelist: ²³Jesus aber antwortete:

Jezus: Hab ich übel geredt, so beweise es, dass es böse sei, hab ich aber recht geredt, was schlägest du mich?

Jezus over zijn leerlingen, en zijn geloofsleer. Jezus antwoordde hem:

Ik heb de wereld publiekelijk en vrijuit toegesproken. Ik heb altijd in de synagoge en in de tempel geleerd, waar alle leerlingen samenkwamen, en niets in heimelijk gesproken. Waarom vraagt u mij dan daarover? Vraag aan diegene die gehoord hebben, wat ik hen verteld heb. Die weten wat ik verteld heb!

Toen hij op deze wijze sprak, gaf een van de dienaren, die daarbij stonden, hem een slag in het gezicht, en zei:

Moet jij de hogepriester op deze wijze antwoorden?

Jezus antwoordde:

Indien ik niet de waarheid heb verteld, bewijs dat dan; maar als ik juist gesproken heb, waarom sla je mij dan?

15. Koor

Wer hat dich so geschlagen, mein heil, und dich mit Plagen so übel zugericht't?

Du bist ja nicht ein Sünder wie wir und unsre Kinder, von Missetaten weißt du nicht.

Ich, ich und meine Sünden, die sich wie Körnlein finden des Sandes an dem Meer,
die haben dir erregt' das Elend,
das dich schläget, und das betrübte Marterheer.

Wie heeft jou zo geslagen, mijn verlosser, en jou met kwellingen slecht behandeld?

Jij bent immers niet een zondaar, zoals wij en onze kinderen, van vergrijpen weet jij niets.

Ik, ik en mijn zonden, die net als zandkorrels overvloedig op het strand te vinden zijn,
brachten de ellende die jou treft, en het bedroefde leger martelaars.

16. Recitatief

Evangelist: ²⁴Und Hannas sandte ihn gebunden zu dem Hohenpriester Caiphas. ²⁵Simon Petrus stund und wärmte sich, da sprachen sie zu ihm:

Annas stuurde hem geboeid naar de hogepriester Kajafas. Petrus stond zich daar te verwarmen, toen zij tegen hem zeiden:

17. Koor

Dienaren: Bist du nicht seiner Jünger einer ?

Ben jij niet een van zijn leerlingen ?

18. Recitatief

Evangelist: Er leugnete aber und sprach:

Hij loog echter door te zeggen:

Petrus: Ich bin's nicht.

Dat ben ik niet

Evangelist: ²⁶Spricht des Hohenpriesters Knecht' einer, ein Gefreund'ter dess, dem Petrus das Ohr abgehauen hatte:

Eén van de bevriende knechten van de hogepriester, van wie Petrus het oor af had gehouwen, sprak:

Malchus: Sahe ich dich nicht im Garten bei ihm ?

Zag ik je niet in het hof bij hem ?

Evangelist: ²⁷Da verleugnete Petrus abermal, und alsobald krähete der Hahn. Da gedachte Petrus an die Worte Jesu und ging hinaus und weinete bitterlich.

Nochmaals verloochende Petrus, en terstond kraaide de haan. Toen herinnerde Petrus Jezus' woorden, vertrok en weende bitter.

19. Aria (Tenor)

Ach, mein Sinn,
Wo willst du endlich hin,
Wo soll ich mich erquicken ?
Bleib ich hier,
Oder wünsch ich mir
Berg und Hügel auf den Rücken ?
Bei der Welt ist gar kein Rat,
Und im Herzen
Steh'n die Schmerzen
Meiner Missetat
Weil der Knecht den Herrn
verleugnet hat.

Ach, mijn bestemming
wat is jouw doel
waar kan ik herstellen
Blijf ik hier
of wens ik mijzelf
de lasten op mijn rug
In deze aarde is geen gerecht
en in het hart
blijft de pijn
van mijn vergrijp
omdat de knecht zijn leraar
heeft verloochend.

20. Koor

Petrus, der nicht denkt zurück,
seinen Gott verneinet,
der doch auf ein ernsten Blick
bitterlichen weinet.
Jesu, blicke mich auch an,
wenn ich nicht will büßen;
wenn ich Böses hab getan,
rühre mein Gewissen !

Petrus die zich niet herinnert
zijn God ontkent
die echter bij de eerste blik
bitter weent
Jezus, kijk ook naar mij
wanneer ik niet wil boeten
wanneer ik kwaad heb begaan
beroer dan mijn geweten !

© Mark Nauta

Auteursrecht:

Niets uit deze webpagina mag geheel of gedeeltelijk worden overgenomen, geplaatst worden op andere sites, openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, en/of commercieel gebruikt worden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Deze webpagina is opzettelijk op diverse (opvallende en minder opvallende) details incorrect, om aldus van kopieën te kunnen onderscheiden.

De auteur is te bereiken via het [contactformulier](#).

TWEEDE DEEL

VERHÖR UND GEIßELUNG
JOHANNES 18, 28-40; 19, 1

21. Koor

Christus, der uns selig macht,
kein Bös's hat begangen,
der ward für uns in der Nacht
als ein Dieb gefangen,

geführt für gottlose Leut'
und fälschlich verklaget
verlacht, verhöhnt und verspeit,
wie denn die Schrift saget.

Christus, die ons zegent
die geen kwaad begaan heeft
die voor ons in de nacht
als een dief gevangen genomen
werd,

voorgeleid aan goddeloze lui
en vals beschuldigd
bespot, versmaad, en bespuugd
zoals door het schrift voorspeld.

22. Recitatief

Evangelist: ²⁸Da führeten sie
Jesum von Caipha vor das
Richthaus, und es war frühe. Und
sie gingen nicht in das Richthaus,
auf daß sie nicht unrein würden,
sondern Ostern essen möchten.

²⁹Da ging Pilatus zu ihnen hinaus
und sprach:

Pilatus: Was bringet ihr für Klage
wider diesen Menschen ?

Evangelist: ³⁰Sie antworteten und
sprachten zu ihm:

Toen voerden zij Jezus van
Kajafas naar het rechthuis, en
het was 's morgens vroeg. En zij
gingen niet het rechthuis
binnen, want dan zouden zij
onrein worden; liever wilden zij
het paasmaal gaan eten.

Pilatus ging naar buiten om hen
te vragen:

Welke beschuldiging brengt u
tegen deze persoon ?

En zij antwoordden:

23. Koor

Wäre dieser nicht ein Übeltäter, wir
hätten dir ihn nicht überantwortet.

Indien hij geen kwaad had
gedaan, hadden we hem niet
aan u overgeleverd.

24. Recitatief

Evangelist: ³¹Da sprach Pilatus zu
ihnen:

Pilatus: So nehmet ihr ihn hin und
richtet ihn nach eurem Gesetze !

Evangelist: Da sprachten die Juden
zu ihm:

Toen zei Pilatus tegen hen:

Neem hem dan weg van hier, en
berecht hem volgens jullie
eigen wet !

De Joden zeiden tegen hem:

25. Koor

Wir dürfen niemand töten.

Wij mogen niemand doden

26. Recitatief

Evangelist: ³²Auf daß erfüllet würde das Wort Jesu, welches er sagte, da er deutete, welches Todes er sterben würde. ³³Da ging Pilatus wieder hinein in das Richthaus und rief Jesum und sprach zu ihm:

Pilatus: Bist du der Juden König ?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jezus: ³⁴Redest du das von dir selbst, oder haben's dir andere von mir gesagt ?

Evangelist: Pilatus antwortete:

Pilatus: ³⁵Bin ich ein Jude ? Dein Volk und die Hohenpriester haben dich mir überantwortet; was hast du getan ?

Evangelist: ³⁶Jesus antwortete:

Jezus: Mein Reich ist nicht von dieser Welt; wäre mein Reich von dieser Welt, meine Diener würden darob kämpfen, daß ich den Juden nicht überantwortet würde; aber nun ist mein Reich nicht von dannen.

Zodat Jezus' woord vervuld werd, zeggende op welke wijze hij sterven zou. Daarop ging Pilatus het rechthuis binnen, en riep Jezus tot hem, en zei tegen hem:

Ben jij de koning van de Joden ?

Jezus antwoordde:

Zegt u dat zelf, of hebben anderen u dat verteld ?

Pilatus zei:

Ben ik een Jood ? Jouw volk en de hogepriesters hebben jou overgeleverd, wat heb jij misdaan ?

Jezus zei:

Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koninkrijk van deze wereld zou zijn, zo zouden mijn dienaren gestreden hebben, zodat ik niet door de Joden zou zijn overgeleverd; maar nu is mijn koninkrijk niet van hier.

27. Koor

Ach großer König, groß zu allen Zeiten,
wie kann ich gnugsam diese Treu' ausbreiten ?
Keins Menschen Herze mag indes ausdenken,
Ich kann's mit meinen Sinnen nicht erreichen,
womit doch dein Erbarmen zu vergleichen.
Wie kann ich dir denn deine Liebestaten im Werk erstatten ?

Ach grote koning, groot te allen tijde
hoe kan ik mijn loyaliteit afdoende uitbreiden.
Niemand's hart kan verzinnen

Ik kan met mijn verstand niet bedenken
waarmee ik jouw genade kan vergelijken
Hoe kan ik jouw liefdesdaden terug betalen ?

28. Recitatief

Evangelist: Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus: ³⁷So bist du dennoch ein König ?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jezus: Du sagst's, ich bin ein König. Ich bin dazu geboren und in die Welt kommen, daß ich die Wahrheit zeugen soll. Wer aus der

Pilatus zei tegen Jezus:

Ben jij dan een koning ?

Jezus antwoordde

Jij zegt het, dat ik een koning ben. Daarvoor ben ik geboren en hiertoe in de wereld gekomen, om de waarheid te

Wahrheit ist, der höret
meine Stimme.

Evangelist: Spricht Pilatus zu ihm:

Pilatus: ³⁸Was ist Wahrheit ?

Evangelist: Und da er das
gesaget, ging er wieder hinaus zu
den Juden und spricht zu ihnen:

Pilatus: Ich finde keine Schuld an
ihm. ³⁹Ihr habt aber eine
Gewohnheit, daß ich euch einen
losgebe; wollt ihr nun, daß ich euch
der Juden König losgebe ?

Evangelist: ⁴⁰Da schrieen sie
wieder allesamt und sprachen:

getuigen. Een ieder, die de
waarheid uitdraagt, hoort
mijn stem.

Pilatus zei:

Wat is waarheid ?

Dat gezegd hebbende, ging hij
weer naar buiten en sprak tegen
de Joden:

Ik heb geen vergrijp
gevonden. Jullie hebben echter
de gewoonte, dat ik bij Pasen
iemand vrijlaat, willen jullie dat
ik de koning van de
Joden vrijlaat ?

Zij riepen nogmaals:

29. Koor

Nicht diesen, sondern Barrabam !

Niet deze persoon, maar
Barabbas !

30. Recitatief

Evangelist: Barrabas aber war ein
Mörder. ¹Da nahm Pilatus Jesum
und geißelte ihn.

Barabbas was een
moordenaar. Daarop nam Pilatus
Jezus en geselde hem.

31. Arioso (Bas)

Betrachte, meine Seel', mit
ängstlichem Vergnügen,
mit bitterer Lust und halb
beklemmten Herzen,
dein höchstes Gut in
Jesu Schmerzen,
wie dir auf Dornen, so ihn stechen,
die Himmelsschlüsselblumen blühn;
du kannst viel süße Frucht von
seiner Wermut brechen,
drum sieh ohn' Unterlaß auf ihn !

Kijk naar mijn ziel, met
angstig vermaak
met bitter plezier en half
beklemd hart
jouw hoogste goed in
Jezus' leed,
hoe van de doornen die
hem prikken,
de hemelsleutelbloemen bloeien
je kan veel zoete vruchten van
zijn bitterheid plukken
dus blijf over hem waken !

32. Aria (Tenor)

Erwäge, wie sein
blutgefärbter Rücken
in allen Stücken
dem Himmel gleiche geht.
Daran, nachdem die Wasserwogen
von unsrer Sündflut sich verzogen,
der allerschönste Regenbogen

Overweeg hoe zijn
bloedgekleurde rug
in alle aspecten
overeenstemt met de hemel
Waar, na de golven
van onze zondvloed zich
vervormd
de prachtigste
regenboog verschijnt

als Gottes Gnadenzeichen steht ! als teken van God's genade !

VERURTEILUNG UND KREUZIGUNG
JOHANNES 19, 2-22

33. **Recitatief**

Evangelist: ²Und die Kriegsknechte flochten eine Krone von Dornen und setzten sie auf sein Haupt und legten ihm ein Purpurkleid an und ³sprachen:

En de soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd en deden hem een purperen kleed om, en zeiden:

34. **Koor**

Sei begrüßet, lieber Judenkönig ! Gegroet, koning der Joden!

35. **Recitatief**

Evangelist: Und gaben ihm Backenstreichere. ⁴Da ging Pilatus wieder heraus und sprach zu ihnen:

En zij sloegen hem in het gezicht. En Pilatus kwam wederom naar buiten en zei tot hen:

Pilatus: Sehet, ich führe ihn heraus zu euch, daß ihr erkennet, daß ich keine Schuld an ihm finde.

Zie, ik breng hem voor jullie naar buiten, zodat jullie weten, dat ik geen vergrijp heb gevonden.

Evangelist: ⁵Also ging Jesus heraus und trug eine Dornenkrone und Purpurkleid. Und er sprach zu ihnen:

Jezus kwam naar buiten, de doornenkroon en het purperen kleed dragend. En hij zei tot hen:

Pilatus: Sehet, welch ein Mensch ! Zie, de mens !

Evangelist: ⁶Da ihn die Hohenpriester und die Diener sahen, schrieten sie und sprachen:

Toen de overpriesters en hun dienaars hem zagen, schreeuwden zij:

36. **Koor**

Kreuzige, kreuzige ! Kruisig hem, kruisig hem !

37. **Recitatief**

Evangelist: Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus zei:

Pilatus: Nehmet ihr ihn hin und kreuziget ihn; denn ich finde keine Schuld an ihm !

Neem hem mee en kruisig hem, want ik vind geen vergrijp.

Evangelist: ⁷Die Juden antworteten ihm:

De Joden antwoordden

38. **Koor**

Wir haben ein Gesetz, und nach dem Gesetz soll er sterben; denn er hat sich selbst zu Gottes Sohn gemacht.

Wij hebben een wet en naar die wet moet hij sterven, want hij heeft verklaard Gods zoon te zijn.

39. Recitatief

Evangelist: ⁸Da Pilatus das Wort hörete, fürchtet' er sich noch mehr und ⁹ging wieder hinein in das Richthaus und sprach zu Jesu:

Pilatus: Von wannen bist du ?

Evangelist: Aber Jesus gab ihm keine Antwort. Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus: ¹⁰Redest du nicht mit mir ? Weißest du nicht, daß ich Macht habe, dich zu kreuzigen, und Macht habe, dich loszugeben ?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jezus: ¹¹Du hättest keine Macht über mich, wenn sie dir nicht wäre von oben herab gegeben; darum, der mich dir überantwortet hat, der hat's größ're Sünde.

Evangelist: ¹²Von dem an trachtete Pilatus, wie er ihn losließe.

Toen Pilatus dat hoorde, werd hij nog banger, en ging weer naar binnen, en zei tegen Jezus:

Waar kom jij vandaan ?

Maar Jezus zweeg. Pilatus zei hem:

Praat je niet met mij ? Weet je niet, dat ik bevoegd ben jou te kruisigen, dan wel los te laten ?

Jezus zei:

Jij heb geen macht over mij, wanneer deze niet van boven gegevens is; daarom heeft diegene die mij overgeleverd heeft grotere zonden.

Vanaf toen probeerde Pilatus hem vrij te laten

40. Koor

Durch dein Gefängnis, Gottes Sohn,
muß uns die Freiheit kommen;
Dein Kerker ist der Gnadenthron,
die Freistatt aller Frommen;
Denn gingst du nicht die
Knechtschaft ein,
müßt unsre Knechtschaft ewig sein.

Door uw gevangenneming, moet
voor ons de vrijheid komen
Uw kerker is de genadetroon, de
vrijplaats van alle gelovigen
Want als jij de onderdrukking
niet had ondergaan
zou onze onderdrukking voor
altijd zijn.

41. Recitatief

Evangelist: Die Juden aber schrieten und sprachen:

Maar de Joden schreeuwden en zeiden:

42. Koor

Lässest du diesen los, so bist du
des Kaisers Freund nicht; denn wer
sich zum Könige machet, der ist
wider den Kaiser.

Als jij deze vrij laat, ben jij geen
vriend van de keizer; want
iemand die zich koning
verklaart, is tegen de keizer.

43. Recitatief

Evangelist: ¹³Da Pilatus das Wort hörete, führete er Jesum heraus, und satzte sich auf den Richtstuhl, an der Stätte, die da heißet: Hochpflaster, auf Ebräisch aber: Gabbatha. ¹⁴Es war aber der

Toen Pilatus dit hoorde, voerde hij Jezus naar buiten, en ging op zijn rechterstoel zitten, op de plek die Lithostrotos heet, in het Hebreeuws Gabbatha. Het was voorbereiding voor het Pascha,

Rüsttag in Ostern um die sechste Stunde, und er spricht zu den Juden: rond het zesde uur, en hij zei tegen de Joden:

Pilatus: Sehet, das ist euer König ! Kijk, dat is jullie Koning !

Evangelist: ¹⁵Sie schrieten aber: Zij schreeuwden:

44. **Koor**

Weg, weg mit dem, kreuzige ihn ! Weg met hem, kruisig hem !

45. **Recitatief**

Evangelist: Spricht Pilatus zu ihnen: Pilatus zei hen:

Pilatus: Soll ich euren König kreuzigen ? Zal ik jullie koning kruisigen ?

Evangelist: Die Hohenpriester antworteten: De hogepriesters antwoordden:

46. **Koor**

Wir haben keinen König denn den Kaiser. Wij hebben geen koning, alleen een keizer !

47. **Recitatief**

Evangelist: ¹⁶Da überantwortete er ihn, daß er gekreuziget würde. Sie nahmen aber Jesum und führeten ihn hin. ¹⁷Und er trug sein Kreuz und ging hinaus zur Stätte, die da heißet Schädelstätt', welche heißet auf Ebräisch: Golgatha. Toen leverde hij hem aan hen uit, om gekruisigd te worden. Zij namen Jezus en voerden hem weg. En hij droeg zelf zijn kruis, ging naar een plaats genoemd Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgotha.

48. **Aria (Bas) met Koor**

Eilt, ihr angefochtenen Seelen, geht aus euren Marterhöhlen, eilt - *Wohin ?* - nach Golgatha ! Spoed u, beproefde zielen verlaat uw martelaarsholen spoed u - *waarheen ?* - naar Golgota

Nehmet an des Glaubens Flügel, flieht - *Wohin ?* - zum Kreuzeshügel, eure Wohlfahrt blüht allda ! vertrauw op uw geloof spoed u - *waarheen ?* - naar het kruis uw welzijn bloeit daar

49. **Recitatief**

Evangelist: ¹⁸Allda kreuzigten sie ihn, und mit ihm zween andere zu beiden Seiten, Jesum aber mitten inne. Daar kruisigden zij hem, en met hem twee anderen, aan weerszijden een, en Jezus in het midden.

¹⁹Pilatus aber schrieb eine Überschrift und satzte sie auf das Kreuz, und war geschrieben: "Jesus von Nazareth, der Juden König". Pilatus liet ook een opschrift schrijven, en op het kruis plaatsen, met de tekst: "Jezus van Nazareth, de koning der Joden".

Diese Überschrift lasen viel Juden, denn die Stätte war nahe bei der Stadt, da Jesus gekreuziget ist.

²⁰Und es war geschrieben auf ebräische, griechische und lateinische Sprache. ²¹Da sprachen die Hohenpriester der Juden zu Pilato:

Dit opschrift lasen vele Joden; want de plaats, waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad.

En het was geschreven in het Hebreeuws, in het Latijn en in het Grieks. De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus:

50. **Koor**

Schreibe nicht: der Juden König, sondern daß er gesaget habe: Ich bin der Juden König.

Schrijf niet: 'De koning der Joden', maar dat wat hij zelf heeft gezegd: 'ik ben de koning van de Joden'.

51. **Recitatief**

Evangelist: Pilatus antwortet:
Pilatus: ²²Was ich geschrieben habe, das habe ich geschrieben.

Pilatus zei
Pilatus: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

52. **Koor**

In meines Herzens Grunde,
dein Nam' und Kreuz allein
funkelt all Zeit und Stunde,
drauf kann ich fröhlich sein.
Erschein mir in dem Bilde
zu Trost in meiner Not,
wie du, Herr Christ, so milde
dich hast geblut' zu Tod.

In mijn hart
jouw naam en kruis alleen
fonkelt te allen tijde
daarom kan ik vrolijk zijn.
Openbaar mij in een voorstelling
ter troost in mijn nood
hoe jij, Christus, zo zacht
jezelf hebt dood gebloed.

TOD JESU
JOHANNES 19, 23-30

53. **Recitatief**

Evangelist: ²³Die Kriegsknechte aber, da sie Jesum gekreuziget hatten, nahmen seine Kleider und machten vier Teile, einem jeglichen Kriegesknechte sein Teil, dazu auch den Rock. Der Rock aber war ungenähet, von oben an gewürket durch und durch. ²⁴Da sprachen sie untereinander:

Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen zij zijn kleren en deelden deze in vieren, voor iedere soldaat één deel, en ook zijn onderkleed. Dit kleed was echter zonder naad, van boven tot onder geweven. Zij zeiden tegen elkaar:

54. **Koor**

Lasset uns den nicht zerteilen, sondern darum lösen, wes er sein soll.

Laten wij dit niet delen, maar erom loten, wie het krijgt

55. Recitatief

Auf daß erfüllet würde die Schrift,
die da sagt "Sie haben meine
Kleider unter sich geteilet und
haben über meinen Rock das Los
geworfen". Solches taten
die Kriegesknechte.

Evangelist: ²⁵Es stund aber bei
dem Kreuze Jesu seine Mutter und
seiner Mutter Schwester, Maria,
Cleophas Weib, und Maria
Magdalena. ²⁶Da nun Jesus seine
Mutter sahe und den Jünger dabei
stehen, den er Lieb hatte, spricht er
zu seiner Mutter:

Jezus: Weib, siehe, das ist dein
Sohn !

Evangelist: ²⁷Darnach spricht er zu
dem Jünger:

Jezus: Siehe, das ist deine Mutter ! Zie, uw moeder.

Zodat het schrift vervuld werd:
"Zij hebben mijn kleren onder
elkaar verdeeld, en geloot om
mijn onderkleed". Zoals de
soldaten hebben gedaan.

En bij Jezus' kruis stonden zijn
moeder en de zus van zijn
moeder, Maria van Klopas en
Maria van Magdalena. Toen
Jezus zijn moeder en de
leerlingen zag, die hij liefhad,
zei hij tegen zijn moeder:

Vrouw, zie, uw zoon.

Daarna zei hij tegen de leerling:

56. Koor

Er nahm alles wohl in acht in der
letzten Stunde, seine Mutter noch
bedacht, setzt ihr ein' Vormunde. O
Mensch, mache Richtigkeit, Gott
und Menschen liebe, stirb darauf
ohn' alles Leid, und dich
nicht betrübe !

Hij was alert tot in zijn laatste
uur, hij dacht aan zijn moeder,
en bezorgde haar een
voogd. O Mens, regel alles goed,
hou van God en mens, sterf dan
zonder lijden, en ben
niet bedroefd !

57. Recitatief

Evangelist: Und von Stund' an
nahm sie der Jünger zu
sich. ²⁸Darnach, als Jesus wußte,
daß schon alles vollbracht war, daß
die Schrift erfüllet würde,
spricht er:

Jezus: Mich dürstet !

Evangelist: ²⁹Da stund ein Gefäße
voll Essigs. Sie fülleten aber einen
Schwamm mit Essig und legten ihn
um einen Isopen, und hielten es
ihm dar zum Munde. ³⁰Da nun Jesus
den Essig genommen hatte,
sprach er:

Jezus: Es ist vollbracht !

En vanaf dat uur zorgde de
leerling voor haar. Omdat Jezus
wist, dat alles nu volbracht was,
en het schrift vervuld zou
worden, zei hij

Ik heb dorst !

Er stond een kruik met zure
wijn; zij staken een spons,
gedompeld in de zure wijn, op
een stok en hielden die bij zijn
mond. Toen Jezus de zure wijn
ingenomen had zei hij:

Het is volbracht !

58. Aria (Alt)

Es ist vollbracht !
O Trost vor die gekränkten Seelen !

Het is volbracht !
O troost voor de geplaagde
zielen

Die Trauernacht
läßt nun die letzte Stunde zählen.
Der Held aus Juda siegt mit Macht
und schließt den Kampf.
Es ist vollbracht !

De nacht van rouw markeert het
laatste uur
De held van Juda triomfeert met
macht en beslist de strijd.
Het is volbracht !

59. **Recitatief**

Evangelist: Und neiget das Haupt
und verschied.

En boog het hoofd, en gaf de
geest

60. **Aria (Bas) met Koor**

Mein teurer Heiland, laß
dich fragen,
Jesu, der du warest tot,
da du nunmehr ans Kreuz
geschlagen, und selbst gesagt: Es
ist vollbracht,
lebest nun ohn Ende,
bin ich vom Sterben frei gemacht?
In der letzten Todesnot nirgend
mich hinwende.
Kann ich durch deine Pein und
Sterben das Himmelreich
ererbten ? Ist aller Welt
Erlösung da ?
Als zu dir, der mich versüht, o, du
lieber Herre !
Du kannst vor Schmerzen zwar
nichts sagen;
Gib mir nur, was du verdient,

doch neigest du das Haupt, und
sprichst stillschweigend: ja.
mehr ich nicht begehre !

Mijn dierbare Heiland, mag
ik vragen
Jezus, die gestorven is
daar aan het kruis genageld is,
en zelf gezegd: het is volbracht,

leeft nu zonder einde
ben ik vrijgesteld van sterven?
In de laatste doodsangst
nergens meer heen stuur
Kan ik door jouw pijn en sterven
de hemel erven ? Is er
verlossing voor de wereld ?

Als jij, die mij verzoent. Ach
lieve heer !
Jij kan over pijn inderdaad
niets zeggen;
Geef mij slechts wat jij verdiend
hebt
en buigt het hoofd, en spreekt
stilzwijgend: ja
meer kan ik niet verlangen !

GRABLEGUNG
JOHANNES 19: 31-42

61. **Recitatief**

Evangelist: Und siehe da, der
Vorhang im Tempel zerriß in zwei
Stück von oben an bis unten
aus. Und die Erde erbebete, und
die Felsen zerrissen, und die Gräber
täten sich auf, und stunden auf viel
Leiber der Heiligen.

En zie daar, de gevel van de
Tempel scheurde van boven
naar beneden in tweeën. En de
aarde beefde, de rotsen
scheurden, de graven openden
zich, en de lichamen van
heiligen rezen.

62. **Arioso (Tenor)**

Mein Herz, in dem die ganze Welt
bei Jesu Leiden gleichfalls leidet,

Nu de wereld lijdt bij het lijden
van Jezus,

die Sonne sich in Trauer kleidet,
der Vorhang reißt,
der Fels zerfällt,
die Erde bebt,
die Gräber spalten,
weil sie den Schöpfer sehn
erkalten,
was willst du meines Ortes tun ?

de zon in rouw gedompeld is,
de gevel scheurt,
de rots scheurt,
de aarde beeft,
de graven zich openen,
omdat ze de schepper koud zien
worden,
wat wil jij, mijn hart, doen ?

63. **Aria (Sopraan)**

Zerfließe, mein Herze, in Fluten der
Zähren dem Höchsten zu Ehren.

Smelt uiteen, mijn hart, in een
tranenstroom, om de hoogsten
te eren

Erzähle der Welt und dem Himmel
die Not: Dein Jesus ist tot !

Vertel de wereld en de hemel
het lot: jouw Jezus is dood !

64. **Recitatief**

Evangelist: ³¹Die Juden aber,
dieweil es der Rüsttag war, daß
nicht die Leichname am Kreuze
blieben den Sabbat über (denn
desselbigen Sabaths Tag war sehr
groß), baten sie Pilatum, daß ihre
Beine gebrochen und sie
abgenommen würden.

Omdat het voorbereiding was,
wilden de Joden niet dat de
lichamen aan het kruis bleven,
omdat de Sabbath plechtig is,
verzochten zij Pilatus hun benen
te breken, en hen van het kruis
te halen.

³²Da kamen die Kriegsknechte und
brachen dem ersten die Beine und
dem andern, der mit ihm
gekreuziget war.

De soldaten braken als eerst de
benen van de andere
twee gekruisigden

³³Als sie aber zu Jesu kamen, da sie
sahen, daß er schon gestorben war,
brachen sie ihm die Beine nicht;
³⁴sondern der Kriegsknechte einer
eröffnete seine Seite mit einem
Speer, und alsobald ging Blut und
Wasser heraus.

Toen zij bij Jezus kwamen,
zagen zij dat hij reeds gestorven
was, en braken zijn benen niet;
daarentegen staken zij hem met
een speer, waarop er bloed en
water uit liep.

³⁵Und der das gesehen hat, der hat
es bezeuget, und sein Zeugnis ist
wahr, und derselbige weiß, daß er
die Wahrheit saget, auf daß
ihr gläubet.

En degene die dat gezien had,
heeft erover getuigd, en zijn
getuigenis is waar, en hij weet
dat hij de waarheid sprak, opdat
jullie geloven.

³⁶Denn solches ist geschehen, auf
daß die Schrift erfüllet würde: "Ihr
sollet ihm kein Bein zerbrechen."

Want dit heeft plaats gevonden,
zodat het schrift vervuld werd:
'zij zullen zijn benen niet
breken'. En een ander schrift
zegt: "Zij zullen zien, wie zij
gestoken hebben !"

³⁷Und abermal spricht eine andere
Schrift: "Sie werden sehen, in
welchen sie gestochen haben!"

65. **Koor**

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
daß wir dir stets unertan
all Untugend meiden,
deinen Tod und sein Ursach
Fruchtbarlich bedenken,
dafür, wiewohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

O help, Christus, God's zoon,
door jouw lijden,
dat wij steeds onderdanig
alle kwaad mijden
jouw dood en diens oorzaak,
vruchtbaar herinneren,
daarvoor, hoewel arm en zwak,
jouw dankoffers schenken.

66. Recitatief

Evangelist: ³⁸Darnach bat Pilatum Joseph von Arimathia, der ein Jünger Jesu war (doch heimlich, aus Furcht vor den Juden), daß er möchte abnehmen den Leichnam Jesu. Und Pilatus erlaubete es. Derowegen kam er und nahm den Leichnam Jesu herab.

³⁹Es kam aber auch Nicodemus, der vormals bei der Nacht zu Jesu kommen war, und brachte Myrrhen und Aloen untereinander, bei hundert Pfunden.

⁴⁰Da nahmen sie den Leichnam Jesu, und bunden ihn in leinen Tücher mit Spezereien, wie die Juden pflegen zu begraben.

⁴¹Es war aber an der Stätte, da er gekreuziget ward, ein Garte, und im Garten ein neu Grab, in welches niemand je gelegen war.

⁴²Daselbst hin legten sie Jesum, um des Rüsttags willen der Juden, dieweil das Grab nahe war.

Toen vroeg Jozef van Arimathea, een aanhanger van Jezus (maar heimelijk, uit vrees voor de Joden) aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen; en Pilatus stond het toe.

Hij kwam en nam zijn Jezus' lichaam van het kruis.

En ook kwam Nikodemus, die destijds 's nachts tot hem gekomen was, en hij bracht een mengsel mee van mirre en aloë, zo'n honderd pond.

Zij namen Jezus' lichaam en wikkelden het in linnen doeken met de specerijen, zoals het bij de Joden gebruikelijk is te begraven.

En in de plaats, waar hij gekruisigd was, was een hof en in dat hof een nieuw graf, waarin nog niet iemand was gelegd.

Daarin legden zijzelf Jezus, vanwege de voorbereiding van de Joden, en het graf dichtbij was.

67. Koor

Ruht wohl, ihr heiligen Gebeine,
die ich nun weiter nicht beweine,
ruht wohl und bringt auch mich
zur Ruh !

Das Grab, so euch bestimmet ist
und ferner keine Not umschließt,
Macht mir den Himmel auf und
schließt
die Hölle zu.

Rust goed, heilig gebeente,
waar ik niet meer over zal
treuren, rust goed en breng mij
ook tot rust.

Het graf voor u bestemd,
bevat geen verder lijden,
maakt voor mij de hemel open,
en sluit
de hel af.

68. Koor

Ach Herr, laß dein lieb Engelein
am letzten End die Seele mein
in Abrahams Schoß tragen,
den Leib in sein'm
Schlafkämmerlein
gar sanft ohn' ein'ge Qual und Pein
Ruhn bis am jüngsten Tage !
Alsdenn vom Tod erwecke mich,
daß meine Augen sehen dich
in aller Freud, o Gottes Sohn,
mein Heiland und Genadenthron !

Herr Jesu Christ, erhöre mich,
erhöre mich
Ich will dich preisen ewiglich !

Ach Heer, laat uw lieve engelen,
na mijn laatste sterfuur, mijn
ziel naar Abrahams schoot
dragen, het lichaam in zijn
slaapkamer heel zacht en
zonder kwelling of pijn, rusten
tot aan de laatste dag.

Wek mij dan uit de dood,
zodat in alle blijdschap
mijn ogen u kunnen zien, o
Gods' zoon, mijn verlosser en
genadetroon !

Heer Jezus Christus, luister naar
wat ik zeg: ik zal u voor altijd
prijzen !

© Mark Nauta 2011, 2017